

Загалом, штучний інтелект виступає як ключовий фактор у покращенні продуктивності, точності та ефективності бізнес-процесів, роблячи їх більш гнучкими та готовими адаптуватися до змін в сучасному цифровому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Shankar, K., Lakshmanaprabu, S.K., Gupta, D., Maselena, A., & Koh, L.S. (2022). Optimal AI-based business process optimization architecture using meta-heuristic hybrid Dragonfly algorithm. *Computers & Electrical Engineering*, 102, 108250. <https://doi.org/10.1016/j.compeleceng.2022.108250>
2. Susha, I., Čudanov, M., Jevtić, M., & Minovski, R. (2022). Business process optimization using artificial intelligence: A systematic literature review. *Applied Sciences*, 12(9), 4483. <https://doi.org/10.3390/app12094483>
3. Sabanovic, A., & Sørensen, C. (2022). Change management strategies for successful business process optimization using RPA and AI. *Procedia Computer Science*, 196, 115-124. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.11.015>
4. Ponomarev, A., Klyuev, V., & Shuvalov, S. (2022). Implementation of artificial intelligence technologies in business process optimization. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 1177(1), 012009. <https://doi.org/10.1088/1757-899X/1177/1/012009>
5. Singh, P., Dwivedi, A. D., Ojha, A., & Srivastava, S. C. (2022). Artificial intelligence based techniques for business process optimization: State-of-the-art literature review and future research directions. *Computers & Industrial Engineering*, 168, 108173. <https://doi.org/10.1016/j.cie.2022.108173>
6. Givi BEDIANASHVILI, Hanna ZHOSAN, Sergiy LAVRENKO Modern digitalization trends of Georgia and Ukraine. Published in *Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development"*, Vol. 22 ISSUE 3, 2022 <https://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/curren>

ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Жосан Г. В., канд. екон. наук, доцент, Карова А. С., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Херсонський державний аграрно-економічний університет

Розвиток туризму є одним з пріоритетних напрямків для багатьох країн та регіонів. Водночас, туристична галузь характеризується високим рівнем конкуренції як на національному, так і на міжнародному рівні. Тому підприємства туристичного бізнесу потребують ефективних інструментів підвищення своєї конкурентоспроможності. Одним з таких інструментів є формування туристичних кластерів.

Формування туристичних кластерів виступає ефективним засобом підвищення конкурентоспроможності підприємств у туристичному секторі. Це сприяє спільному маркетингу, підвищенню якості послуг, оптимізації виробничих процесів і розвитку нових продуктів. Співпраця в межах кластера стимулює конкурентні переваги, сприяє залученню інвестицій та сприяє

загальному економічному розвитку регіону. Важливо сприяти співпраці, створювати сприятливу інфраструктуру, розробляти спільні стратегії і підтримувати інновації, отримуючи підтримку від місцевої влади та громадськості.

Формування туристичних кластерів не лише покращує ефективність окремих підприємств, але й створює сприятливий екосистемний підхід до розвитку галузі. Кластери стимулюють обмін знаннями та досвідом, сприяючи інноваціям і розвитку креативних рішень. Це особливо важливо в умовах швидкого розвитку технологій та зміни попиту споживачів.

Крім того, туристичні кластери можуть виконувати важливу роль у збалансованому розвитку регіонів, залучаючи увагу до менше відомих або екологічно чистих місць. Це сприяє різноманітності туристичних пропозицій і зменшує концентрацію туризму в обмежених областях.

Однак для успішного впровадження концепції кластерів важливо також враховувати індивідуальні особливості регіону, розуміти потреби місцевих громад та забезпечувати участь всіх зацікавлених сторін у формуванні стратегії розвитку.

Основні переваги формування туристичних кластерів включають:

1. Спільний маркетинг та реклама: Кластер може спільно просувати свої послуги, що дозволяє зменшити витрати на рекламу та збільшити видимість всього регіону.

2. Підвищення якості послуг: Взаємодія між підприємствами у кластері сприяє обміну досвідом та найкращими практиками, що може призвести до підвищення якості надання послуг.

3. Оптимізація виробничих процесів: Спільне використання ресурсів та інфраструктури може призвести до оптимізації виробничих процесів і зменшення витрат.

4. Розвиток нових продуктів і послуг: Кластери створюють сприятливе середовище для інновацій і розвитку нових продуктів, які можуть привертати нових туристів.

5. Підвищення конкурентоспроможності: Загальний розвиток туристичного сектору в регіоні призводить до підвищення конкурентоспроможності всіх учасників кластера на ринку туризму.

6. Залучення інвестицій: Кластери можуть бути привабливими для інвесторів, які бачать потенціал у розвитку туристичного напрямку в конкретному регіоні.

Для ефективного формування туристичних кластерів важливо:

1. Сприяти співпраці: Створення механізмів для стимулювання співпраці між підприємствами і організаціями в туристичному секторі.

2. Створювати інфраструктуру: Забезпечення належної інфраструктури для спільного використання, такої як транспорт, інформаційні технології тощо.

3. Формувати спільні стратегії: Розробка спільних стратегій та планів розвитку, які враховують інтереси всіх учасників кластера.

4. Підтримувати інновації: Сприяти створенню інноваційних продуктів та послуг для привертання уваги туристів.

5. Залучати підтримку влади: Важлива підтримка від місцевої влади і громадськості для створення сприятливого середовища для розвитку туристичного бізнесу.

За правильної реалізації таких стратегій туристичні кластери можуть значно покращити конкурентоспроможність підприємств туристичного сектору та сприяти економічному розвитку регіону в цілому.

Формування туристичних кластерів є ефективним інструментом підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств. Кластерний підхід дозволяє оптимізувати маркетинг, підвищити якість послуг, зменшити витрати, стимулювати інновації. Для успішного функціонування кластерів потрібна підтримка з боку влади, розвиток інфраструктури, формування спільної стратегії розвитку. Кластери сприяють збалансованому регіональному розвитку туризму та диверсифікації туристичних пропозицій. Подальші дослідження можуть бути присвячені розробці моделей формування туристичних кластерів з урахуванням регіональних особливостей.

Список використаних джерел:

1. Ye, S., Xiang, Y., & Yuan, J. (2022). Towards building a tourism cluster competitiveness evaluation index system: The case of Guizhou, China. *Tourism Management Perspectives*, 43, 100958. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2022.100958>
2. Sigala, M., & Kyriakou, A. (2022). Tourism innovation ecosystems and networking in sustainability via smartness: The case of hospitality. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*. <https://doi.org/10.1108/JHTT-04-2022-0079>
3. Kylvšnen, M., & Rusko, R. (2022). Tourism coepetition-the case of national parks. *Current Issues in Tourism*, 1-21. <https://doi.org/10.1080/13683500.2022.2129397>
4. Sigala, M. (2022). Tourism policy and planning for the future: building competitiveness and sustainability. *Current Issues in Tourism*, 1-7. <https://doi.org/10.1080/13683500.2022.2142733>
5. Sainaghi, R., Phillips, P., Corti, V., & d'Angella, F. (2022). Bouncing forward with resilience: Strategic agility and dynamic capabilities in tourism firms. *Tourism Management Perspectives*, 43, 100997. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2022.100997>
6. Olha Garafonova, Hanna Zhosan, Viktoriia Marhasova, Nataliia Tkalenko, Kateryna Trukhachova MATRIX METHOD OF COMPETITIVE ANALYSIS OF THE RESULTS OF ECONOMIC ACTIVITY OF HOSPITALITY ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF STRATEGIZATION AND DIGITAL TRANSFORMATION. "MANAGEMENT THEORY AND STUDIES FOR RURAL BUSINESS AND INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT Volume43 Issue2 Page237-248" 2021 <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2355>

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Згадова Н. С., канд. екон. наук, доцент, Клентак М. В., бакалвар, Одеський національний технологічний університет

Фінансово-економічна безпека підприємства – це стан, який сприяє забезпеченню захищеності його інтересів від негативних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища та створення необхідних умов для безперервної успішної діяльності.